

prima instanță: Judecătoria Ciocana mun.Chișinău
Judecător: V. Clima
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol

dosarul nr. 2ra-1934/17

DECIZIE

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Gospodăria Țărănească „Mihai Ciobanu”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă Organizația de Microfinanțare „Moldcredit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Ciobanu Mihail, Anei Ciobanu, intervenient accesoriu Gospodăria Țărănească „Mihai Ciobanu” privind exercitarea dreptului de ipotecă, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 7 februarie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Gospodăria Țărănească „Mihai Ciobanu” și menținută hotărârea Judecătoriei Ciocana municipiul Chișinău din 16 mai 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 13 noiembrie 2015, ÎM OM „Moldcredit” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ciobanu Mihail, Anei Ciobanu, intervenient accesoriu Gospodăria Țărănească „Mihai Ciobanu” privind exercitarea dreptului de ipotecă.

În motivarea acțiunii, a indicat că în baza contractului de împrumut nr. 65 din 10 februarie 2014 a acordat Gospodăriei Țărănești „Mihai Ciobanu” un împrumut în sumă de 150 000 lei, cu termenul de rambursare până la 10 februarie 2016.

Menționează că pentru asigurarea restituirii împrumutului, garanții ipotecari Ciobanu Mihail și Ciobanu Ana au ipotecat conform contractului de ipotecă nr. 1089 din 11 februarie 2014 terenul agricol cu suprafața de 1,6684 ha, cu numărul cadastral

XXXXX și terenul agricol cu suprafața de 0,8992 ha, cu numărul cadastral XXXXX, situate în extravilanul com. Cruzești mun. Chișinău.

Afirmă că Gospodăria Țărănească „Mihai Ciobanu” nu și-a onorat în termen obligațiile, acumulând o datorie totală de 208 738,22 lei, dintre care suma împrumutului nerestituit constituie 140 000 lei, dobânda restantă constituie suma de 2 354,6 lei, comisionul de administrare suma de 195 lei și penalități în mărime de 66 188,66 lei.

Relatează faptul că în temeiul Legii cu privire la ipotecă, a expediat în adresa Gospodăriei Țărănești „Mihai Ciobanu” și în adresa părților Ciobanu Mihail, Ciobanu Ana notificări, solicitând achitarea datoriilor acumulate și i-a înștiințat despre necesitatea achitării datoriei și despre intenția sa de exercitare a dreptului de ipotecă în caz de neonorare a obligațiilor.

Le fel, susține că la 2 martie 2015, ÎM OM „Moldcredit” SRL a înregistrat în Registrul bunurilor imobile preavizele de exercitare a dreptului de ipotecă, somând garanții ipotecari cu privire la transmiterea benevolă în posesia sa a bunurilor ipotocate pentru a fi comercializate în scopul stingerii datoriei acumulate.

Invocă că Gospodăria Țărănească „Mihai Ciobanu” nu și-a onorat obligația de plată a datoriei, iar părții nu au transmis benevol bunurile ipotocate în termenul stabilit de lege și de preaviz.

Solicită transmiterea silită de la Ciobanu Mihail și Ciobanu Ana în posesia ÎM OM „Moldcredit” SRL a următoarelor bunuri imobile: terenul agricol cu suprafața de 1,6684 ha, număr cadastral XXXXX și terenul agricol cu suprafața de 0,8992, cu număr cadastral XXXXX, situate în mun. Chișinău, comuna Cruzești, extravilan pentru a fi comercializate de ÎM OM „Moldcredit” SRL în scopul stingerii datoriilor acumulate de Gospodăria Țărănească „Mihai Ciobanu” în baza contractului de împrumut nr. 65 din 10 februarie 2014 și încasarea taxei de stat în mărime de 390 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 16 mai 2016, acțiunea a fost admisă integral, fiind transmis în mod silit de la debitorii-ipotecari Ciobanu Mihail și Ciobanu Ana în posesia creditorului ipotecar ÎM OM „Moldcredit” SRL bunurile imobile, și anume terenul agricol cu suprafața de 1,6684 ha, număr cadastral XXXXX și terenul agricol cu suprafața de 0,8992, cu număr cadastral XXXXX, situate în mun. Chișinău, comuna Cruzești, extravilan pentru a fi vândute în scopul stingerii datoriilor acumulate de Gospodăria Țărănească „Mihai Ciobanu” în baza contractului de împrumut nr. 65 din 10 februarie 2014. S-au încasat de la Ciobanu Mihail și Ciobanu Ana în beneficiul ÎM OM „Moldcredit” SRL cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în mărime de 390 lei. S-au încasat de la Ciobanu Mihail și Ciobanu Ana în beneficiul statului cheltuielile de judecare a pricinii suportate de instanța de judecată legate de citarea părților în sumă de 31,60 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 1 septembrie 2016, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Ciobanu Mihail și Gospodăria Țărănească „Mihai Ciobanu” împotriva hotărârii Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 16 mai 2016, și s-a acordat apelanților termen de 10 zile din data recepționării încheierii, pentru

depunerea cererilor de apel motivate și confirmărilor achitării taxei de stat, pentru fiecare în parte, în mărime de 292,50 lei.

La data de 15 noiembrie 2016 Gospodăria Țărănească „Mihai Ciobanu” a depus cerere cu privire la strămutarea cauzei la Curtea de Apel Bălți în baza art. 43 alin. (2) lit. f) CPC.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 7 februarie 2017, s-a restituit cererea de apel depusă de Ciobanu Mihail împotriva hotărârii Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 16 mai 2016, din motivul neînălăturării neajunsurilor stabilite în încheierea instanței de apel din 1 septembrie 2016.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 7 februarie 2017, s-a respins cererea de apel depusă de către apelantul Gospodăria Țărănească „Mihai Ciobanu” împotriva hotărârii Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 16 mai 2016.

La data de 11 august 2017, reprezentantul Gospodăria Țărănească „Mihai Ciobanu” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 7 februarie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că prima instanță și instanța de apel la emiterea hotărârilor contestate au comis erori ce au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, în special dreptul la un proces echitabil, nu au elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru justa soluționare a litigiului, au interpretat eronat prevederile legislației care reglementează raportul juridic dintre părți, nu au aplicat normele care necesitau a fi aplicate precum și au dat o apreciere arbitrară probelor prezentate la materialele cauzei civile.

Invocă că premergător examinării cererii de apel, la 15 noiembrie 2016, a depus cerere privind strămutarea cauzei la o altă instanță de apel, din considerentele că existau bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele pricinii sau de calitatea participanților la proces, fapt care însă nu a fost luat în considerație de către instanța de apel, care la 7 februarie 2017 a emis decizia contestată.

Susține că instanța de apel urma să transmită materialele cauzei civile la Curtea Supremă de Justiție pentru a fi soluționată cererea de strămutare.

Mai menționează că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au ținut cont de faptul că pct. 6.6 din contractul de împrumut nr. 65 din 10 februarie 2014, prin care s-a stabilit presupusa penalitate (dobândă suplimentară) în sumă de 66 188,66 lei, este nul de drept, deoarece contravine normei imperative din art. 614 alin. (4) Cod civil.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

După cum rezultă din materialele cauzei, copia deciziei instanței de apel din 7 februarie 2017 a fost expediată pentru cunoștință în adresa părților, inclusiv și în adresa recurentei Gospodăriei Țărănești „Mihai Ciobanu”, la data de 21 februarie

2017, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire nr. 1989 (f. d. 147), însă date cu privire la recepționarea acesteia nu se atestă.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 11 august 2017, în termen.

Prin referința depusă la 1 noiembrie 2017 ÎM OM „Moldcredit” SRL a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 22 noiembrie 2017, recursul declarat de către Gospodăria Țărănească „Mihai Ciobanu”, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi probe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Pe parcursul examinării cauzei s-a constatat cu certitudine că, ÎM OM „Moldcredit” SRL a acordat un împrumut către GȚ „Mihai Ciobanu” în sumă de 150 000 lei, conform contractului de împrumut nr. 65 din 10 februarie 2014, pe termen de 24 luni, cu termen de rambursare până la 10 februarie 2016, fiind reglementat în 28 rate lunare, cu acordarea a 6 luni de grație (f. d. 6 – 7).

La fel, s-a stabilit că acordarea mijloacelor financiare a avut loc conform ordinului de plată nr. 1933 din 14 februarie 2014 (f. d. 13).

În vederea asigurării executării obligațiilor de plată, Ciobanu Mihail și Ciobanu Ana au ipotecat conform contractului din 11 februarie 2014, bunuri imobile: terenul agricol cu suprafața de 1,6684 ha, cu numărul cadastral XXXXX și terenul agricol cu suprafața de 0,8992 ha, cu numărul cadastral XXXXX, ambele situate în extravilanul localității Cruzești, mun. Chișinău (f. d. 9 – 12).

Tot actele cauzei atestă că, debitorul GȚ „Mihai Ciobanu” nu a executat corespunzător obligațiile asumate prin contractul de împrumut, conform graficului specificat. Astfel, la situația din 1 noiembrie 2015, GȚ „Mihai Ciobanu” a înregistrat o datorie totală de 208 738,22 lei, constituită din suma împrumutului nerambursat – 140 000 lei (din care 87 500 lei sol restant), dobânda restantă – 2 354,6 lei, comisionul de administrare 195 lei și penalitățile 66 188,66 lei (f. d. 14).

La materialul probator al cauzei se regăsește și notificarea din 10 iunie 2015, prin care SRL „Mihai Ciobanu” a înștiințat GȚ „Mihai Ciobanu” și pe debitorii ipotecari Ciobanu Mihail și Ciobanu Ana despre restanțele admise la contractul de

împrumut încheiat și a solicitat achitarea, stingerea acestora cu avertismentul declarării împrumutului scadent anticipat cu plata tuturor obligațiilor derivate (f. d. 15 - 16).

După cum denotă actele cauzei ÎM OM „Moldcredit” SRL înaintând cerere de chemare în judecată împotriva lui Ciobanu Mihail, Anei Ciobanu, intervenient accesoriu GȚ „Mihai Ciobanu” a solicitat transmiterea silită de la Ciobanu Mihail și Ciobanu Ana în posesia ÎM OM „Moldcredit” SRL a următoarelor bunuri imobile: terenul agricol cu suprafața de 1,6684 ha, număr cadastral XXXXX și terenul agricol cu suprafața de 0,8992, cu număr cadastral XXXXX, situate în mun. Chișinău, comuna Cruzești, extravilan pentru a fi comercializate de ÎM OM „Moldcredit” SRL în scopul stingerii datoriilor acumulate de GȚ „Mihai Ciobanu” în baza contractului de împrumut nr. 65 din 10 februarie 2014 și încasarea taxei de stat în mărime de 390 lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei în speță prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și admitterii integrale a acesteia.

Judecând apelul declarat de GȚ „Mihai Ciobanu”, instanța de apel, reieșind din temeuriile și obiectul acțiunii, cu aplicarea corectă a legii materiale, stabilind circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii și având la bază cumulul de probe administrate la caz, corect a ajuns la concluzia respingerii apelului cu menținerea hotărârii primei instanțe ca fiind legală și întemeiată.

În susținerea opiniei enunțate instanța de recurs reține prevederile art. 512 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Iar, potrivit art. 602 Cod Civil, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă.

Conform art. 487 alin. (1) Cod civil, creditorul gajist poate să exercite dreptul de gaj dacă debitorul gajist nu a executat conform contractului sau a executat în mod necorespunzător obligația garantată ori o parte a acesteia, precum și în alte cazuri prevăzute de lege și contract.

Potrivit art. 872 alin. (1), (2) Cod civil, în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru întreaga sumă datorată o dobândă în mărimea prevăzută la art.619 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate și împrumutatul nu restituie în modul stabilit nici cel puțin o rată, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut și a dobânzii aferente.

Instanța de recurs conchide că prin prisma normelor de drept enunțate, instanța de apel și instanța de fond au ajuns la o concluzie justă și întemeiată privind admiterea acțiunii reclamantei, or, în virtutea faptului acumulării datoriei de către GȚ „Mihai Ciobanu” și eschivarea acesteia de la restituirea sumei împrumutului, prin efectul contractelor de ipotecă încheiate cu Ciobanu Mihail și Ciobanu Ana, ÎM

OM „Moldcredit” SRL este îndreptățită la realizarea dreptului de ipotecă asupra terenurilor sus- indicate.

Conform art. 30 alin. (1), (2) din Legea cu privire la ipotecă, creditorul ipotecar poate să execute dreptul de ipotecă în cazul în care debitorul nu a îndeplinit sau a îndeplinit în mod necorespunzător obligația garantată sau oricare parte a acesteia, precum și în alte cazuri prevăzute de contractul de ipotecă. Dreptul de ipotecă poate fi executat prin următoarele metode: a) vânzarea bunului imobil ipotecat unei terțe persoane de către creditorul ipotecar sau de către orice altă persoană împuternicită de creditorul ipotecar; b) vânzarea bunului imobil ipotecat sub controlul instanței de judecată; c) achiziționarea bunului ipotecat de către creditorul ipotecar; d) luarea în posesie a bunului imobil ipotecat de către creditorul ipotecar în vederea administrării.

În acest context, urmează a fi menționat faptul că ÎM OM „Microcredit” SRL a respectat procedura de notificare și înregistrare a ipotecii, iar neexecutarea obligațiilor de restituire a împrumutului, a generat dreptul împrumutătorului de a pretinde executarea dreptului de ipotecă.

Totodată instanța de recurs nu poate reține argumentele recurente cu privire la faptul că la caz urma a fi aplicat alt coeficient la calcularea dobânzii, or, contractul de împrumut a fost încheiat cu GȚ „Mihai Ciobanu”, implicit nu se poate considera că a fost un împrumut de consum, ci unul exclusiv cu scop de profit.

Prin urmare, la determinarea și calcularea dobânzii de întârziere, conform art. 619 Cod civil, în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de justiție remarcă faptul că prin hotărârea judecătorească nu s-a dispus încasarea sumelor datorate, ci doar au fost transmise bunurile ipotecate pentru a fi vândute întru stingerea datoriei.

În susținerea opiniei enunțate instanța de recurs respinge argumentul recurente precum că Curtea de Apel Chișinău nu a examinat cererea Gospodăriei Țărănești „Mihai Ciobanu” din 15 noiembrie 2016 cu privire la strămutarea pricinii la Curtea de Apel Bălți, în baza art. 43 alin. (2) lit. f) CPC, din motiv că Curtea de Apel Chișinău nu asigură dreptul la un proces echitabil și sunt bănuieli de nepărtinire a judecătorilor instanței respective (f. d. 119), or din actele cauzei reiese cu certitudine faptul că instanța de apel s-a expus asupra cererii Gospodăriei Țărănești „Mihai Ciobanu”.

Prin urmare, din procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 18 noiembrie 2017, rezultă că instanța a apreciat această cerere ca fiind de fapt o cerere de recuzare a completului de judecată (f. d. 123). Iar, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2016 a fost respinsă propunerea reprezentantului apelantei Gospodăriei Țărănești „Mihai Ciobanu”, Cebotari Victor privind recuzarea completului de judecată format din judecătorii care examinează cererea de apel

declarată de Gospodăria Țărănească „Mihai Ciobanu”, și dispusă judecarea pricinii în continuare în aceeași componență (f. d. 124 – 125).

Instanța de recurs conchide că în cererea depusă de către Gospodăria Țărănească „Mihai Ciobanu” la 15 noiembrie 2017 în mod expres este indicat că există bănuieli de nepărtinire a judecătorilor instanței respective.

Potrivit art. 56 alin. (1) CPC, participanții la proces sînt în drept să ia cunoștință de materialele dosarului, să facă extrase și copii de pe ele, să solicite recuzări, să prezinte probe și să participe la cercetarea lor, să pună întrebări altor participanți la proces, martorilor, experților și specialiștilor, să formuleze cereri, să reclame probe, să dea instanței explicații orale și scrise, să expună argumente și considerente asupra problemelor care apar în dezbaterile judiciare, să înainteze obiecții împotriva demersurilor, argumentelor și considerentelor celorlalți participanți, să atace actele judiciare și să-și exercite toate drepturile procedurale acordate de legislația procedurală civilă.

Conform art. 203 alin. (1) CPC, cererile și demersurile participanților la proces în problema judecării pricinii se soluționează prin încheiere judecătorească, după ascultarea opiniilor celorlalți participanți la proces.

Sub acest aspect este de observat faptul că instanței de apel i-a fost înaintată o cerere de către reprezentantul Gospodăriei Țărănești „Mihai Ciobanu”, Cebotari Victor, în care se reflectă poziția sa cu privire la împrejurările care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea judecătorilor.

Potrivit art. 52 alin. (5) CPC, în proces nu se admite înaintarea repetată a recuzării aceluiași judecător și pentru aceleași motive dacă anterior recuzarea lui a fost respinsă. De asemenea, nu se admite: recuzarea judecătorului din suspiciune în imparțialitatea lui dacă nu sînt cunoscute temeiurile de drept și de fapt pentru înaintarea recuzării; recuzarea judecătorului căruia i s-a încredințat verificarea temeiniciei recuzării declarate unui alt judecător; recuzarea judecătorilor care nu sunt implicați în examinarea pricinii.

Astfel, instanța de recurs evidențiază că materialul probator atestă că instanța de apel a examinat cererea reprezentantului Gospodăriei Țărănești „Mihai Ciobanu”, Cebotari Victor, interpretând-o ca fiind o cerere de recuzare, nefiind astfel încălcate normele de drept procedural.

Celelalte apărări ale recurenteii formulate în recurs, la fel, sunt neîntemeiate, mai mult, în esența lor, sunt similare argumentelor invocate în apel și sunt expuse asupra circumstanțelor, cărora le-a fost dată o apreciere corectă.

Instanța de recurs conchide că decizia recurată este adoptată în limitele competenței, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios, iar în cadrul judecării pricinii au fost create condiții obiective participanților la proces, întru realizarea drepturilor sale procedurale.

Mai mult că argumentul recurenteii cu privire la faptul că nu a fost examinată cererea de strămutare depusă în instanța de apel nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele formulate în recurs sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Gospodăria Țărănească „Mihai Ciobanu”.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 7 februarie 2017 și hotărârea Judecătorei Ciocana municipiul Chișinău din 16 mai 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă Organizația de Microfinanțare „Moldcredit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Ciobanu Mihail, Anei Ciobanu, intervenient accesoriu Gospodăria Țărănească „Mihai Ciobanu” privind exercitarea dreptului de ipotecă.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva